

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים
הרב שמעון גוטסמן שליט"א

שבט תשפ"ב

בזיונות משליח הפיצה

אחד הקוראים שלח לנו סיפור מופלא עם מסר נוקב ועוצמתי

חיוזק באוטובוס באחת בלילה

איך ייתכן שהתפללתי ולא נושעת? עד מתי אמשיך להתפלל?
על כך ועוד במאמר מיוחד שנמסר באוטובוס באחת בלילה

למען שמו באהבה

עובדות והנהגות מהצדיק המקובל רבי נסים מויאל זצ"ל, במלאת 4 שנים להסתלקותו

מתי נמצאו המשקפיים

סיפור מחזק ומיוחד שנשלח על ידי אחד מחשובי הקוראים

מה רוצים מאיתנו?

מאמר מיוחד לזכרה של הפעוטה אדל אסולין ע"ה

הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "עולם התורה" ע.ר 580332419

התרופה לכל התסכולים

מי באמת הנהג

את מה שביכולתו, ואת כל מה שחסר כבר הבוס ישלים כי סוף סוף רק הוא הבוס ... כשמסתכלים כך על חובת ההשתדלות לא מחפשים קולות והיתרים של בדיעבד בתואנה של "צורך פרנסה" ובוודאי לא מוותרים על כבוד התפילה והלימוד בכדי "לרוץ" לעסקים, כי סוף סוף למה אני עובד? רק כי השם יתברך ביקש ממני לעבוד, והרי הוא יתברך ביקש ממני גם להקפיד על ההלכה ובוודאי אינו מעונין שאעשה השתדלות שכזאת הבאה על חשבון ההלכה.

צריכים להחדיר חזק את האמונה שמה שמגיע לי - יגיע עד אלי בכל מצב, ומה שלא מגיע לי אין סיכוי בעולם שאקבל אותו, וכך לא אהיה שקוע בקנאה וחמדה. תמיד חשוב להתחזק באמונה הזאת ועל אחת כמה וכמה בשנת השמיטה, שהרי זו כל מטרתה של השמיטה - להחדיר לנו את האמונה שהלחם שלנו מגיע משמיים ואינו תלוי בכוחנו וגבורתנו

הביזיונות משליח הפיצה

ובעניין הזה אספר לכם כמה סיפורים. אפתח בסיפור ששלח לנו אחד הקוראים: אספר לכם מה שקרה עמי בחג האחרון. כמה ימים לפני החג התקשר אלי אחד מעסקני הצדקה בעיר מגורי שבמרכז, הוא אמר לי שיש תורם אחד שמעוניין לחלק לאברכים ולמשפחות ברוכות ילדים פיצות לארוחת צהריים, הוא שאל אם אני מעוניין, אמרתי שנשמח, והמספר שלי הועבר לתורם, הוא התקשר אליי ביום שלישי בבוקר והודיע לי שהיום בשעה 2:40 יגיעו אלינו מגש פיצה עם תוספות וקולה, הודיתי לו והמשכתי בעיסוקיי. בצהריים חזרתי הביתה

חברים יקרים, בוודאי שמעתם על אותו אדם שנכנס לאוטובוס עם תיק כבד, הוא העמים את התיק על גבו ובקושי נגרר אתו עד שהתיישב. הנוסע שישב לידו הציע לו להניח את התיק על הרצפה ולפליאתו השיב מיודענו: אני לא רוצה להכביד על הנהג אז אני סוחב בעצמי את התיק.

אנחנו צוחקים אך לצערי גם אנחנו קצת מצחיקים... כמה פעמים נדמה לי שהקב"ה צריך את ה"עצות" שלי וממש זקוק ש"אעזור לו"... הלא זה נכון שהצטוונו לעשות השתדלות ולא לסמוך על הנס אך עדיין חשוב שזכור מי באמת הנהג! מי באמת סוחב את מי. וכשזוכרים שהקב"ה הוא, ורק הוא מנהיג את העולם, אזי לא סובלים מתסכולים בעקבות העבר כי סוף סוף לרגע לא העליתי על דעתי שאני "יכול", לרגע לא חשבתי שאני באמת עושה משהו. נכון. אני מצווה להשתדל ובהחלט השתדלתי אך התוצאה איננה בידיים שלי ואינני מתוסכל כשאינ תוצאה כל כך טובה.

גם העתיד הרבה פחות מדאיג אותי כשאני זוכר שאינני אלא "פקיד" של ה"בוס" הגדול. וכי פקיד נכנס ללחץ כשמגיע לעסק חשבון חשמל מנופח? וכי פקיד נכנס ללחץ כשיש פחות לקוחות לעסק? הלא כל התפקיד שלו זה להשתדל לתת שירות ואת ההשתדלות הזאת הוא עושה. הבוס גם מבקש ממנו לשלם את החשבון חשמל אבל לא מהכיס האישי שלו וזה לרגע לא מטריד אותו מהיכן ישיג הבוס את הכסף, מבחינתו העיקר שהוא עושה

אם מגיע לי משהו אני אקבל אותו, ודבר שני ראיתי שהביזיונות שחטפתי זיכו אותי בישועה מידיית בזכות ששתקתי ועוד התנצלתי".

מה שסיפר מרן הרב שך

מרן הגרא"מ שך זצ"ל היה מספר שבשעתו כשהתארס לא היה מי שינהל עבורו משא ומתן בדרישה לקבלת דירה או לפחות חציה מהורי הכלה, שכן הוא היה יתום, כשחזר לישיבה שאלו אותו חבריו כמה התחייבו הצד השני? וכשענה שהם לא התחייבו לעגו לו... עברו כמה שנים ושמעות הופצו בעיר שהנאצים ימש"ו בדרך לעיר, עדיין יכלו לברוח וכך עשה מרן הרב שך, אך כל חבריו שהיו בעלי דירות חששו שאם יעזבו את דירתם ישתלטו עליה גויים ומשום כך הם נותרו בביתם ולא ברחו מהעיר, ורח"ל אף אחד מהם לא שרד הי"ד. הרב שך היה אומר שמהסיפור הזה למדנו שלעולם אל תדמיין שהדשא של השני ירוק יותר ולחבר יש חיים יותר וורודים.

הרב קבע: השטח שלך!

אספר לכם סיפור נפלא, פגש אותי יהודי יקר מוותיקי תלמידי מו"ר הגה"צ רבי נסים מויאל זצ"ל והוא סיפר לי סיפור ששמע ממש לאחרונה מאדם אחר שהיה מקפיד להתייעץ עם הרב זצ"ל על כל צעד ושעל, אותו יהודי נכנס לרב בתקופה האחרונה לחייו ושאל את הרב האם כדאי שישקיע ברכישת דירה חדשה או בשטח להשקעה, רבינו אמר לו שעדיף שישקיע בשטח, וכשהלה הזכיר בפניו שטח מסוים העומד למכירה אמר לו הרב: "השטח הזה שלך!". כששמע זאת הלה הוא מיהר לבוא בדברים עם בעל השטח, אלא שהלה דרש מחיר גבוה, ומיודענו הבהיר לו שבמחיר שכזה הוא לא מתכוון לקנות את השטח.

וקיבלתי שיחת טלפון מבן הדוד שלי הוא אמר לי שברצונו לתרום 1500 ש"ח למשפחה אברך בכדי שיקנו בגדים לחג, הוא אמר שיביא לי את הכסף בשבוע הבא ואמסור אותו למשפחה מסוימת אותה שנינו מכירים, האמת היא שבאותם ימים הייתי זקוק מאוד לכסף ולכן אמרתי לעצמי: חבל שהבן דוד לא יודע שגם אני צריך כסף, הרי בוודאי שדבר ראשון הוא היה דואג לי, ככה חשבתי בלב אך כמוכן לא אמרתי לו על זה מילה, רק בירכתי אותו על שרוצה לעזור לאחרים.

תוך כדי השיחה עם הבן דוד היו לי כמה "ממתנות" אבל לא טרחתי לענות להם באמצע שיחתי עם הבן דוד, רק כשסיימתי לשוחח אתו נזכרתי בפיצה, השעה הייתה 2:15 אמנם עדיין לא 2:40 אבל אולי הם הקדימו והשליח שלהם הוא שהתקשר אלי והיה בממתנה?? חזרתי למספר שהתקשר אלי וחטפתי מלא צעקות וביזיונות. השליח כעס עלי שלא טרחתי לענות לו, הוא אמר שכבר עבר ליד הבית שלי כמה פעמים ובגלל שלא עניתי לטלפון הוא נאלץ להמשיך ולשוב עוד פעם אלי שוב ושוב, התביישתי נורא והתנצלתי ששכחתי מהפיצה וגם עוד לא הגיעה השעה 2:40, השליח המשיך לכעוס ואני שבתתי והתנצלתי.

בשעה טובה הפיצה הגיעה מיהרתי להתקשר ולהודות לתורם ולספר לו שבני הבית כולם שמחו מאוד עם הארוחה המפנקת והמגוונת, התורם שאל אותי על המצב הכלכלי שלנו, לאחר שהסכמתי וסיפרתי לו את המצב הוא אמר שברצונו להעביר לנו כעת בבנק 1500 שקל עזרה לכבוד החג!!!

הייתי המום מרצף האירועים, בדיוק הסכום המדוייק שבן דוד שלי רצה להעביר דרכי למשפחה אחרת זה הסכום שגם אני קיבלתי ועוד הרבה יותר מהר, כך ראיתי שדבר ראשון

"המייחלים לחסדו" בתנאי שהם ממשיכים כל הזמן להתפלל ולצפות לחסדי ה' שיעזור להם בעבודתו ואינם מדמיינים שיש להם כוחות להסתדר לבד ...

מה עומד מאחורי הקפה

כמה צריכים להתרגל להודות לקב"ה על כל דבר ודבר, וההודיה תיתן לנו שמחה, פתאום נשים לב כמה דברים טובים יש לנו, התודה גם תזכיר לנו עד כמה השם אוהב אותנו, וזו ממש התרופה לכל התסכולים, להאמין שהכל בהשגחת השם, ולהאמין שהכל בא מאהבת השם אותנו.

שימו לב רק על כוס נס הקפה, כמה אלפי אלפים של אנשים עמלו בכדי שנשתה כוס קפה אחת, כמה פועלים עבדו במפעל לייצור הכוס, באריזה, הובלה ומכירה, וכמה עמלו על זריעת הקפה, קצירתו, טחינתו, אריזתו, הובלתו ומכירתו, וכמה עמלו על הסוכר, ו... כמה עמלו על המים, חשבתם פעם איזה נס שיש לנו מים בברז? כמה אנשים עמלו על הדבר הנפלא הזה, וכמה עמלו על המיחם שמחמם את המים, ו... כמה עמלו על החלב שקנינו במכולת, רק תארו לעצמכם שתנובה וטרה היו יוצאים בשביתה ליום אחד בלבד... מי עומד מאחורי כל זה? רק אחד! אחד יחיד ומיוחד שהעלה את הרעיונות בליבם של אנשים, ונתן להם את התבונה ואת הכח, ודחף אותם לעשות את הדברים האלה, והכל בכדי שאתה, יהודי יקר תחזיק את הכוס הזאת תברך ותהנה. ומה קורה בפועל? לוקחים את הכוס ליד ו... בטח שמברכים, אבל כדאי שנזכור שכשאנחנו מברכים "שהכל" אנחנו מודים לבורא עולם על המפעל האדיר שהוא ברא ובנה סביב הכוס קפה הזה, ואם נזכה לנהוג ככה, נקבל חיזוק עצום באמונה ובטחון,

עובר שנה ומיודענו מקבל טלפון מבעל השטח: שלום לך, אם זה עדיין רלוונטי אני רוצה לחתום אתך חוזה במחיר הזול כפי שבקשת לפני שנה... הלה הזדרז להיפגש אתו, ואז סיפר לו המוכר: במשך שנה ניסיתי למכור את השטח, כבר שלוש פעמים ש"כמעט" חתמתי חוזה עם אנשים וכל פעם ברגע האחרון זה התבטל... מה לעשות כנראה שהשטח הזה מיועד משמים עבורך.

אמר לו מיודענו: תקשיב טוב, יש לי רב שהוא בבחינת "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" והוא קבע שהשטח הזה שלי... אם הרב קבע ככה אז לא הייתה לך ברירה אחרת...

איך נפנים את הדברים

איך נזכה באמת להפנים את הדברים ולחיות את האמונה והתלות רק בבורא יתברך? מי שיתרגל להתפלל ולבקש מהקב"ה עזרה על כל צעד ושעל, וכן יודה לקב"ה "כגמול עלי אמו" הוא זה שיזכה לחיות את האמונה. ובאמת גם ברוחניות צריך לחוש תמיד שהכל בא רק מהשם יתברך וליחס את כל ההצלחות אליו יתברך, וזאת על ידי שנרבה בתפילה ונתחנן לקב"ה שיסייע בידינו להתעלות בתורה ויראת שמיים ומידות טובות.

חידשתי בזה בס"ד רמז על מה שאנו אומרים בכל בוקר "לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האישי ירצה. רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו", ובהתחלה לא הבנתי, וכי חשבנו לרגע שהשם כן חפץ באלה שמתפארים בכוחם וגבורתם? אלא חשבתני: שדוד המלך עליו השלום רמז בזה על העוסקים בעבודתו יתברך אך חושבים שהם בעצמם הצליחו לנצח את היצר והם שהצליחו להתעלות והם שחידשו חידושים. בא דוד המלך ואומר שהשם יתברך לא חפץ באלו שמתפארים בעצמם. אלא במי כן? "רוצה ה' את יראיו" ובאיזה תנאי?

יהודי התפלא, וה"חפץ חיים" מנה לו את בדברים: ביקשת מהשם יתברך "חן" – שתמצא חן בעיני אנשים, ולא תיראה מגוחך בעיניהם. אחרי כן ביקשת "חסד ורחמים", ו"רווח" – שיהיה לך מקום ברווח, ולא תהיה בצפיפות. "הצלה" – כמה פעמים הילדים שלנו עוברים את הרחוב ביום... "והצלחה" – הולכים ללמוד היום, שתהיה הצלחה בלימוד. "ברכה, ישועה, נחמה, פרנסה וכלכלה ורחמים וחיים ושלוש וכל טוב".

המשיך הרב פינקוס ואמר: תארו לעצמכם שילדיכם יבואו אליכם ויאמרו: "אבא, אני צריך את זה ואת זה ואת זה..." במהירות עצומה... האם כך מבקשים בקשות?! עלינו להתרגל לדבר אל השם בצורה ראויה של תקשורת. זו אינה גדלות, זה הרגל פשוט שכל אחד יכול ומסוגל לרכוש אותו אם הוא רק ירצה, ו"הבא ליטהר – מסייעים אותו" (נפש שמשון – שערי האמונה" עמ' סז).

השם משלם למודים

אך לא רק בזמן שניגשים לאכול או לשתות יכולים "להתקשר" אל השם יתברך, הקדוש ברוך הוא זמין עשרים וארבע שעות, והוא מאוד מאוד אוהב שאנחנו מתקשרים אליו... כמה שיותר להודות, לא להתייחס לשום דבר כמוזן מאליו, לזכור שאנחנו נמצאים תחת השגחה פרטית בכל עת ובכל שעה, השם יתברך כל רגע ורגע נותן לנו את הטוב ביותר עבורנו. אכן יש דברים קשים אשר אותם אנחנו לא מבינים, ולכן אנחנו מתפללים לקדוש ברוך הוא שישנה אותם, כי אחרי הכל קשה לנו להחזיק מעמד עם הדברים האלה ואנחנו מעדיפים "רחמים מגולים", אך כל זה אינו סותר את האמונה שכל מה שהשם עושה זה לטובה, ולכן בד בבד עם התפילות אנחנו כל הזמן גם מודים לקדוש ברוך הוא, ובבוקר אנו

כי נזכור את כוחו של בורא עולם ואת חסדיו המרובים.

וראיתי מביאים שאם אחד ברוך בטעות למשל על כוס קפה "ברוך אתה השם אלוקינו שהכל נהיה בדברך", הוא דלג על המילים "מלך העולם", זה מעכב, ומדוע? הרי לכאורה די שהוא הודה על הקפה? אלא שבאמת כשחז"ל תקנו את הברכות הייתה מטרתם שבכל ברכה נברך לא רק על המאכל או המשקה, אלא נודה גם על כל הרקע שמסביב, על הרצפה הנוחה שעליה אנו עומדים, והכסא שעליו אנו יושבים, הבית שבו אנו נמצאים, המזון שמנעים לנו, אך לא רק על כל אלה, אלא גם על כל מה שקורה איתנו כל הזמן, כי הכל נעשה רק בהשגחת השם והכל לטובתנו, ולכן כל כך חשוב לומר בכל ברכה "מלך העולם", כי בזמן הברכה אנחנו מודים להשם על העולם הנפלא שברא ועל כל השגחתו המתמדת.

וסיפר מו"ר הגה"צ רבי נסים מויאל זצ"ל, שאביו רבי שלמה מויאל זצ"ל היה נוהג תמיד להוסיף הוספה ארוכה בסיום ברכת המזון, ולאחר שהיה מסיים לומר את הנוסח של ברכת המזון היה מוסיף עוד דקות ארוכות דברי תודה לקדוש ברוך הוא, כאשר תמיד הוא היה בוכה ואומר: "רבנו של עולם, מי אני בכלל שאזכה לקבל ממך כל כך הרבה אוכל? תודה רבה לך על כל חסדיך המרובים", וכך הוא היה ממשיך במילים שלו להודות על כל פרט ופרט, מתוך הכרה ששום דבר לא מוזן מאליו.

כיצד מברכים

סיפר הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל: פעם עמד יהודי ליד מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל וברך בברכת המזון את הברכה "הוא הטיב, הוא מטיב..." אמר לו ה"חפץ חיים": "אתה יודע שבקשת כעת חמש - עשרה דברים? אותו

טוב בהם ולאחר זמן הבנו טוב מאוד שהם היו ממש לטובה.

וכמה פעמים ראינו איך שהקב"ה דאג לנו ו"הקדים רפואה למכה", והוא סידר שנעבור את מה שנגזר עלינו לעבור דווקא בשעה שיהיה מי שיעזור לנו. אם רק נפתח את העיניים נראה כל כך הרבה חסדים, וזה הזמן להודות ולהלל את השם יתברך.

וכמו שאמרנו מי שמרגל להודות על כל דבר, הוא זה שזוכה להיות השמח בחלקו, הוא זה שיודה גם לבני הבית ולחברים, והוא זה שיוזכה להיות אהוב למעלה ולמטה.

עונג שנת השמיטה

נסיים בחידוש נפלא ומבט מיוחד על שנת השמיטה בה כאמור מתחזקים באמונה בטחון ותלות מוחלטת בהשם יתברך. הגה"צ רבי אייזיק שר זצ"ל כותב ("ילקוט שיחות מוסר"): "כמו שבשבת יש עיקר גדול של וקראת לשבת עונג, כך הוא בשבת הארץ, שבכל השנה צריכים כל ישראל להתענג על ה' כמו בכל שבת קודש". והוא מוסיף ומבאר שכמו שמנוחת השבת היא זמן חנוכת הפלטרין של מלך, [כאשר "ויכל" הוא מלשון "כלולי בתו"], והאדם השומרה כראוי מוזמן לשולחן המלך לשמוח עמו בחגיגת חנוכת ביתו, כך הוא בשנת השביעית, שבמשך השנה כולה אנו כאורחים המוזמנים לשולחן המלך.

והוא ממשיך ואומר: "ומה עדיף, האם להיות בעלים של נחלת שדה וכרם שיש לה גיבול ומיצר, או שיהיה סמוך על שולחן המלך שהוא אביו שבשמיים!?" (מובא בספר "שביעין חביבין" מאמר ב). וכל אחד יכול להשיב לבד ולומר שעדיף להיות סמוך על שולחן המלך, כי אמנם נכון שאם אני סמוך על שולחן המלך אזי אני לא הבעלים של איזה שהוא מקום קטן,

המשך בעמוד הבא, למטה

גם מברכים "שעשה לי כל צרכי", כי אנחנו מאמינים וסומכים על הקדוש ברוך הוא שהוא זה שיודע באמת מה טוב עבורנו ומה נצרך לנו באמת, ומתוך רחמיו המרובים הוא כבר נתן לנו את כל צרכנו.

ומי שמתרגל להודות על כל דבר, אומר הקדוש ברוך הוא: אם הוא כל כך מודה, אני אתן לו עוד סיבות טובות להודות יותר, וכפי שאומר מרן החיד"א זצ"ל: "ישתבח שמך לעד מלכנו" – זה ראשי תיבות ישל"ם, כי מי שאומר על כל דבר "ישתבח שמך", הוא מודה לבורא עולם על כל דבר, הקב"ה ישלם לו על זה, יהיו לו כל הזמן עוד סיבות חדשות להודות ולהלל.

ומסופר על ה"יסוד ושורש העבודה" זצ"ל (מובא בצוואה אות כ"ו-ל"ב) שהיה רגיל להודות להשם על כל דבר קטן שעשה עמו, למשל אם נפל כלי זכוכית והכלי לא נשבר הוא הודה להשם על זה החסד, ואם עבר ליד כותל רעוע ולא נפל הודה להשם על זה החסד, והעיד ה"חוזה מלובלין" זצ"ל שגילו לו מן השמים שחשוב מאוד סדר התנהגותו של זה הצדיק הנ"ל וגודל תמימות לבבו לפני השם, כי הוא היה מתנהג תמיד להשגיח על זה האמונה של השגחה פרטית בכל עניניו ("שומר אמונים" מ' השגחה פרטית פכ"ג).

מי שמתרגל להודות להשם, הוא מתרגל לשים לב גם לדברים שנראים כקטנים, וככה הוא מוצא דרך להיות "שמח בחלקו", ואף להודות לכל האנשים שמסביבו, ובסוף הוא נעשה אהוב על כולם, ואף אחרים מחזירים לו בחזרה "הכרת הטוב", ופתאום הוא גם יקבל תודות אפילו על דברים שהוא עצמו לא ציפה לקבל עליהם תודה.

חשוב מאד לעצור מידי פעם משגרת היום – יום ולשחזר כמה חסדים השם עשה אתנו בשנה האחרונה, וכמה דברים שלא הבנו מה

מה רוצים מאיתנו ???

דברי חיזוק לזכרה של הפעוטה אדל אסולין ע"ה • שנלקחה לבית עולמה באופן טראגי • דברים שאמר רבי שמעון גוטסמן שליט"א בבית האבלים

זה התביעה הכי גדולה, כמו שתלמידי רבי עקיבא ע"ה נתבעו של "שלא נהגו כבוד זה בזה", קשה לאהוב את הזולת? דבר ראשון תכבד אותו, בסוף זה יביא אותך גם לאהוב, כמה אנחנו צריכים להתחזק לכבד את כולם, כל אחד והמנהגים שלו, כל אחד והרב שלו, לא כולם צריכים להיות בדיוק כמוני, גם בקריעת ים סוף היו שתיים עשרה שבילים, כל שבט והדרך שלו, אבל כמו שאומר האדמו"ר מקאליב זצ"ל שבכוונה המחיצות בין השבילים היו שקופות לרמז לנו שהשם שמח שכל אחד שומר על דרכו אך בתנאי שהוא מסתכל בכבוד ובהערצה גם על הדרכים האחרות. כמה צריך להיזהר בכבודו של כל תלמיד חכם, היזהרו בגחלתן.

ודווקא בגלל שרבי שמעון אסולין הוא סמל של אהבת ישראל, אוהב את כולם ואהוב על כולם, הקב"ה רוצה שכולנו נתעורר מהמכה הקשה של המשפחה, כי באמת כולם מרגישים את הכאב, הייתי בקרעטשניף בליל עשרה בטבת, ראיתי חסידים עם דמעות בעיניים, כולם שותפים, כאיש אחד בלב אחד. וזה קרה בעשרה בטבת, זה בהחלט חורבן, אבל זהו גם יום גדול שמסוגל לגאולה. נו, אנחנו רוצים שהשם יאמר "די לצרותינו", אבל

מורי ורבותי, קשה לומר דברי נחמה, רבי שמעון אסולין היקר שליט"א הוא בדרך כלל זה שבא לנחם ולחזק אחרים וכעת צריך לנחם אותו. המכה הקשה הזו היא מכה של כולנו. כל פעם שישומעים טרגדיה קשה אומרים "יהי רצון שזו תהיה המכה האחרונה", אבל מה הבעיה שלנו? שאנחנו חוזרים לשגרה. הנה, בל"ג בעומר נעקדו ארבעים וחמשה קרבנות ציבור, ואיך זה קרה? על ידי דחיפות! כל גדולי ישראל שליט"א אמרו שמשמים רומזים לנו להפסיק לדחוף ולצער את הזולת, היינו בטוחים שאחרי כזה אסון גדול מה שהיה כבר לא יהיה, זהו, הבנו את המסר, אבל לצערנו מלאך השכחה החזיר אותנו מהר מאוד לשגרה. אני מדבר לעצמי, כמה צריך להתחזק, נדמה לי שאני אוהב את כולם, אבל כל זה נכון עד שמישהו מזלזל בכבודי, פתאום אני כועס ומצדיק את הכעס שלי בתירוצים של "לשם שמים", איך ההוא מזלזל ומה עם כבוד התורה והכרת הטוב וכו', לא חסרים תירוצים... אתם יודעים מה המבחן אם זה באמת לשם שמים? מה קורה כשמישהו מזלזל בחבר שלי, האם גם אז אני כל כך כועס, או שאז אני מטיף לו מוסר שיבין שהכל משמים וש"השם אמר לו קלל"... חשוב יותר לדאוג לכבוד הזולת, ועל

המשך מעמוד קודם

אבל אני חלק מהארמון המפואר של המלך הגדול, וזו זכות הרבה יותר גדולה, וגם הדרך לזכות בכל הטובות שבעולם, כי כמה שאדם יותר סמוך על שולחן אביו כך הוא מקבל הכל בכל מכל כל משולחן האב.

יהי רצון שנזכה לחוש תמיד "בני בית" אצל אבינו מלכנו ונזכה שיטהר השם יתברך את ליבנו לעובדו בלבב שלם אמן ואמן.

הרב: כעת נותר לך רק לאסוף את הנוצות בחזרה ואתה מתוקן. אמר האיש: זה לא אפשרי! אפילו אם אחיה מאתיים שנה לא אצליח לאסוף את הכל. אמר לו הרב: גם את הלשון הרע לא פשוט לתקן, לך תחפש את כל אלו שדיברת עליהם, ולך תמצא את כל האנשים ששמעו את הדברים ותשכנע אותם שזה לא נכון.

ועוד דבר אחד לסיום, עכשיו כולנו שותפים לכאב והאבל, אבל מה יקרה אחרי השבעה? אם נתייחס למכה הזו כמכה של כולנו, נמשיך לישא בעול עם המשפחה, וגם נתעורר להתחזק, אז בהחלט יאמר השם יתברך די לצרותינו. כי אם היינו מתרגלים להרגיש כאב כל פעם ששומעים על איזה צרה רחמנא ליצלן, ובזכות זה גם היינו מתעוררים להתחזק אז היינו חוסכים לעצמנו את כל הצרות! הרי הקדוש ברוך הוא לא מחפש להביא עלינו ייסורים חס וחלילה, רק מה? הוא רוצה לעורר אותנו להתחזק, והוא רוצה גם לעשות לנו "כפרת עוונות", אז תראו איזה יופי: מי שמרגיש כאב עם כל צרה שבאה ליהודי, אז הוא חוסך לעצמו צרות, כי הכאב שהוא כואב בעקבות מה שקרה לאחרים זה עצמו כבר מכפר על העוונות שלו. ומלבד זאת בזכות זה שהוא כואב את הכאב של אחרים אז הוא כבר מתעורר לחזור בתשובה, והוא חוסך לעצמו ייסורים שבאים בדיוק בכדי לעורר את האדם לחזור בתשובה. וחזן מכל זה, עצם ה"נשיאה בעול", ההקפדה הגדולה על "ואהבת לרעך כמוך", זה עצמו כבר מסוגל להפוך את מידת הדין למידת הרחמים.

יהי רצון שכבר יאמר הקב"ה די לצרותינו, ומעכשיו נזכה לשמוע אך ורק בשורות טובות ישועות ונחמות, גאולה שלמה ברחמים, אמן ואמן

כל עוד שלא נתקן את הדבר הנורא שהביא לחורבן הבית, איך תבוא הגאולה?? הגיע הזמן לכבד ולאהוב כל יהודי. וכמובן חלק מהעניין זה שמירת הלשון, צריכים לחשוב הרבה לפני שמוציאים מהפה איזה דבר, הנה כשלוש שעות לפני שאדל נפטרה כבר שלחו הודעות כאילו שהיא נפטרה, איזה עוגמת נפש זה גרם, חבל שלא חושבים מספיק לפני שמפרסמים דברים, אנשים אוהבים את הכבוד שהם "חשפו את המידע", אבל צריך לברר טוב גם שהפרטים נכונים וגם שאין בפרסום משום גרימת עוגמת נפש למישהו. אנשים שומעים משהו ובסוף כמו "טלפון שבור" הדברים יוצאים לגמרי מהקשרם. כמו שמספרים שבבית כנסת אחד באחד הימים באמצע התפילה נפל איזה פתק מעזרת נשים, הפתק הזה משמש לסימניה בסידורה של זקנה אחת, אחד המתפללים התפלל בקול: מאיפה הפתק נפל? אז ענה לו חברו: זה מהסידור של הזקנה, אחד שעמד רחוק יותר שמע רק חלק מהמילים והוא הבין שכל הסידור נפל, השלישי כבר משום מה הבין שהזקנה בכבודה ובעצמה נפלה... ומכיוון שבדיוק שעה אחר כך הסתובב רכב עם רמקול והכריז על הלוויתה של האשה הזקנה וכו', אז כבר אחד המתפללים החליט שבוודאי מדובר באותה זקנה מבית הכנסת... תוך שעה כל העיר התעדכנה על "פטירתה הדמיונית" של הזקנה מעזרת הנשים, עד שפגשו אותה בלוויה... אחד בא לרב וביקש עצה לתיקון על כל הלשון הרע שדיבר, אמר לו הרב: יש לי תיקון פשוט בשבילך, תיקח כרית נוצות ותעלה איתה למגדל גבוה, תפזר את הנוצות ברוח ותחזור אלי לסיום התיקון, האיש עשה כדברי הרב, הוא חזר ואמר: עשיתי כדברי הרב, אמר לו

לע"נ אדל ע"ה בת שמעון ועדי שיחי

למען שמו באהבה

4 שנים להסתלקותו של מו"ר הצדיק המקובל רבי נסים מויאל זצוק"ל

בכסף. הרב היה מעניק כבוד גדול לכל בן תורה באשר הוא, וכל אברך היה אצלו חשוב ונערץ יותר מכל האחמיי"ם והגבירים הגדולים ביותר.

מבכה את גלות השכינה

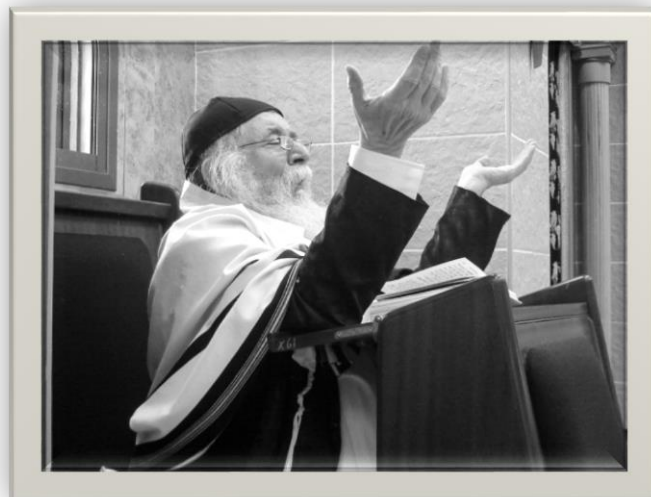
הרב היה מבכה תדיר את חורבן הבית וגלות השכינה, ובכל פעם היה פותח את תפילתו בבקשה שיהיה שמו יתברך שלם וכסאו שלם ומלכותו תהיה שלמה ושנזכה כבר לבניין בית המקדש והתגלות משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, הפתיחה הזאת חזרה על עצמה עשרות פעמים ביום! כי בכל פעם שעמד בתפילה אישית לישועת המתדפקים על פתחו הוא פתח ראשית בתפילה הזאת. ילדיו חששו להזכיר לידו את השם "ירושלים", כי די היה בהזכרת שם העיר בכדי שהרב יפרוץ פתאום בבכי קורע לב.

וכל שכן כשהגיע הרב לירושלים ועמד בסמוך למקום החורבן, היה זה מאורע קשה עבורו, כי היה כואב לו מאוד חילול הר הבית, אשר "שועלים הלכו בו", וממש לא יכל לשאת את מראה חילול מקום המקדש. מחמת כן הוא היה ממועט להגיע אל הכותל המערבי, וזאת משום שכל ביקור שכזה היה מוציא ממנו הרבה כוחות. ופעם אף ביקר בירושלים בעיר העתיקה ועם זאת העדיף לא להגיע אל הכותל. ובכל לילה

ארבע שנים עברו מיום ו' בשבט תשע"ח, היום בו נלקח מאתנו מורי ורבי הצדיק המקובל רבי נסים מויאל זצוק"ל זיע"א. אני לא יודע אם בארבע השנים האחרונות קרה פעם שהסחתי דעת מהרב זצ"ל למשך שעה קלה! אי אפשר שלא לזכור בכל עת את מו"ר אשר דעותיו והנהגותיו היו לנו לעיניים על כל צעד ושאל. הרבה שואלים אותי מה זכיתי לקבל מהרב מויאל. ברור שאי אפשר לכתוב את הכל במספר שורות. זכיתי גם לעסוק בעריכת הספר "מעשה נסים" לזכרו של הצדיק, ובאמת שאפילו ספר שלם לא יכול להקיף את כל הדברים המופלאים שזכו תלמידי הרב ללמוד מדרכו והנהגותיו. אך בשורות הבאות אשתדל לשתף אתכם בתחושה המיוחדת שליוותה אותי סביב מו"ר זצ"ל.

לעשות רצונו כרצונו

הרב היווה סמל ומופת של "בלתי להשם לבדו", הוא מעולם לא התחנף לאף אדם בעולם, ולא חשש להביע את דעתו בשום עניין. בכל דבר עניין אותו רק דבר אחד: "מה השם רוצה ממני?", וכל הזמן היה שגור על לשונו המילים "לעשות רצונו כרצונו". קרה שניסו להעניק לרב כסף שהמקור שלו לא היה כשר אך הרב הרגיש בדבר מעצמו ולא הסכים להשתמש

היה עורך תיקון חצות מתוך בכיות עצומות. ובתשעה באב זכו כולם לשמוע איך הרב מתאבל על החורבן מתוך בכיות נוראות.

כבוד התפילה

אחד מהדברים שקיבלנו כולנו מהרב זהו כבוד בית הכנסת. מי שזכה להתפלל עם הרב זצ"ל ולו פעם אחת בלבד, זכה לקבל חיזוק לכל החיים, כי לראות את הרב בשעה שנכנס לבית הכנסת, כאשר מתוך כבוד ויראה הוא מתאמץ להתכופף ולשחות כמעט עד הרצפה, וזאת על אף חולשתו הרבה כשהוא נתמך בהליכון, זהו דבר שאי אפשר לשכוח אותו לעולם! הרב היה מקפיד לומר בכניסתו לבית הכנסת גם לתפילות מנחה וערבית את הפסוקים "מה טבו אהליך יעקב" וכו' כשהתרגשות מיוחדת נשמעת בקולו.

רק תורה!

גם העמידה בתפילה בנעימה ובהתרפקות על השם יתברך הייתה מיוחדת במינה, ואפילו בזמן חזרת הש"ץ היה הרב מחזיק ועוקב מתוך הסידור כאילו שהוא בעצמו כעת מתפלל, וממש היה מתרגש ומתלהב בכל מהלך חזרת הש"ץ ובפרט באמירת ברוך הוא וברוך שמו ואמן.

הרב כידוע מסר נפש במשך שנים מרובות על עמלה של תורה מתוך הדחק במסירות נדירה ובלתי מצויה גם בדורות עברו. וגם כשזכה לצאת מן המיצר מסר נפשו להחזקת התורה, וייסד את רשת הכוללים שבמוסדותיו הקדושים "כרם שלמה – למען שמו באהבה". הרב היה סמל של התמדה וניצול הזמן בצורה נדירה, וגם בשעות ה"קבלת קהל" היה "חוטף" משניות ברגע שיצא אחד מחדרו עד שנכנס השני, וכן בחתונות נכדיו תמיד היה מחזיק משניות בידו ו"חוטף" משניות תוך כדי ההמתנה לתחילת החופה, וגם תוך כדי סעודת החתונה היה לומד בכל רגע פנוי. הרב סיפר שבצעירותו כשהיה רגיל לנסוע באוטובוסים היה מקפיד לקחת איתו כמה ספרים לדרך, ספר שמתאים ללימוד בישיבה – במידה ויהיה לו מקום לשבת באוטובוס, וספר שמתאים לעמידה – במידה ויאלץ לעמוד מחוסר מקום. וסיפר לי יהודי שזוכר את הרב עוד מהימים שעדיין לא סללו כבישים בקרית גת, והרב היה רגיל ללכת עם ספר פתוח וללמוד בדרכים המלאים בבוץ ושולוליות, כשלא פעם רגליו שקעו בשלוליות.

חיבוב המצוות

אי אפשר לתאר עד כמה היה הרב זצ"ל מחבב כל מצוה, כל לימוד תורה, וכל ברכה. גם מצוות התדירות בכל יום היו נעשות על ידי הרב בהתרגשות מיוחדת, על אחת כמה המצוות שבאו בימים טובים. הרב הקפיד להתפלל שחרית עם הנץ החמה, ומנחה בזמן "מנחה גדולה", כשמחמת חיבוב התפילה הוא לא יכל להתמין אפילו מעט, והיה מקפיד להתחיל תפילת מנחה מייד כשהגיע הזמן בו ניתן כבר להתפלל. כל פעם שהרב היה מברך "ברכת המצוות", יכלו לשמוע תמיד התרגשות בקולו

התורה הייתה משוש חייו, ובכל פעם ששאלתי אותו במה מומלץ להתחזק הוא היה עונה לי: "אתה לומד תורה, מה יכול להיות יותר מזה!?!". והיה רגיל לומר: "אין לי שום שמחה בעולם אלא רק בשעה שאני לומד תורה". ואף בערוב ימיו כששכב בבית החולים והיה זועק מכאבים, ידעו הרופאים שאם רוצים להרגיע אותו צריכים לקרא לחברותא שלו... כי בשעה שלמדו עם הרב היה הוא שוכח ממש מכל הכאבים, ולא היה מתלונן עליהם בכל זמן הלימוד שארך אף כשעה וחצי ברציפות. ואף מיד לאחר שעבר אירוע מוחי כשעדיין לא זכר כל כך, הרי שדברי תורה הוא זכר, וכן זכר את רבי שמעון בר יוחאי ע"ה אשר בו הוא היה דבוק במיוחד.

מה הילד שאל ולאחר מכן הוא פנה אל הילד והשיב לשאלתו בסבלנות רבה כשהוא מוסיף ואומר: "כל הכבוד, איזו שאלה יפה".

כל שבת במשך שנים הייתי ניגש אל הרב לפני קריאת התורה, והוא היה מקפיד לתת לי סוכריות בכדי שנחלק לילדים בבית, גם כשהיה מאוד חלש הוא סימן לי שאקח לבד סוכריות מהמדף שלי, פעם אחת ניגשתי אל הרב לפני קריאת התורה והוא לא הספיק לתת לי סוכריות כהרגלו, מאוחר יותר הוא קרא

במיוחד לשמשו והביא לו סוכריות בכדי שייתן לי. הייתה כל כך מרגשת דאגתו של הרב לשמח ילדים ולהתייחס אליהם כל כך בכבוד. בשנים האחרונות, חלה הרב ואושפז בבית החולים, באותה תקופה זכינו שיוולד לנו הבן הראשון שיחי' שבא לאחר ארבע בנות שיחי', כשסיפרו זאת לרב הוא התמלא בשמחה

התורה הייתה משוש חייו, ובכל פעם ששאלתי אותו במה מומלץ להתחזק הוא היה עונה לי: "אתה לומד תורה, מה יכול להיות יותר מזה!?!". והיה רגיל לומר: "אין לי שום שמחה בעולם אלא רק בשעה שאני לומד תורה". ואף בערוב ימיו כששכב בבית החולים והיה זועק מכאבים, ידעו הרופאים שאם רוצים להרגיע אותו צריכים לקרא לחברותא שלו... כי בשעה שלמדו עם הרב היה הוא שוכח ממש מכל הכאבים, ולא היה מתלונן עליהם בכל זמן הלימוד שארך אף כשעה וחצי ברציפות. ואף מיד לאחר שעבר אירוע מוחי כשעדיין לא זכר כל כך, הרי שדברי תורה הוא זכר, וכן זכר את רבי שמעון בר יוחאי ע"ה אשר בו הוא היה דבוק במיוחד.

שהוא מוסיף ואומר: "כל הכבוד, איזו שאלה יפה".

אהבת ישראל

הרב זצ"ל היה גאון במידות, והיה כולו עמוס באהבת ישראל וסבלנות מופלגת.

והיה בוכה בכיות גדולות בתפילות על אחרים, גם כשהתפלל על אנשים שמעולם לא הכיר אותם, עד שהזכירו את שמם אצלו לצורך ברכה ותפילה.

בפעם הראשונה שבאנו אל הרב עם הילדים הקטנים שיחי', חששתי מאי נעימות שיכולה להיגרם אם הם לא ישבו רגועים בחדרו של

מכתב ברכה ממו"ר זצוק"ל לאחד החיבורים מבית "אשריכם ישראל"

יום ג' ר"ח אלול תשע"ג

ד"ס

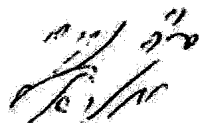
מכתב ברכה

הנה תלמידי היקר רבי שמעון גוססמן שליט"א עומד להוציא לאור בס"ד קובץ מכתבים ותשובות בשם "אשריכם ישראל - מכתבי חיזוק", אשר כשמו כן הוא חיזוק ועידוד לעם ישראל בהתמודדות עם ניסיונות התקופה, כאשר דברי החיזוק מבוססים על מקורות נאמנים, ובשילוב סיפורי חיזוק מיוחדים.

ובאמת שדורנו דור "עקבתא דמשיחא" זקוק לחיזוקים רבים מעין קובץ זה, בבחינת "ימין מקרבת", מתוך אהבה ושמחה בעבודת השם יתברך.

אין לי אלא לברכו שיפוצו מעיינותיו חוצה ושיראה ברכה בעמלו, ושיזכו כל הלומדים בחיבור הזה להתחזק מהדברים.

בברכת שנה טובה

תשלום החוב אשר הסתכם בכל פעם במאות שקלים.

הציון הקדוש

נחמה גדולה היא עבורנו שציונו הקדוש של הרב נמצא בעירנו, ובכל זמן שזוקקים לברכה פשוט נכנסים למקום הציון ומתפללים, והתפילות לא שבות ריקם. הרב רכש לפני שנים חלקת קבר בירושלים, וזאת מתוך חיבתו הגדולה לעיר הקודש והמקדש, אך כשנתיים לפני הסתלקותו הוא קרא לבני משפחתו ואמר להם: "חשבתי לעצמי שאם יקברו אותי בירושלים, אנשים יעלו על קברי, אך ישכחו מהמוסדות שלי בקרית גת, ואם אין קמח אין תורה... לכן אני מוותר על הזכות להיקבר בירושלים, ומבקש שבבא יומי תקברו אותי בקרית גת, וכך כשיעלו על קברי יזכרו להיכנס גם לישיבה הקדושה ולתרום למען החזקתה, ומי שיעזור ויתמוך בישיבה, אני אפעל עבורו מלמעלה, יותר מאשר פעלתי בחיי". וברוך השם שאנו זוכים לראות את דברי הרב מתקיימים, וכל הזמן אני אף שומע מרבים שרואים בציונו הקדוש נסים ונפלאות. זכותו תגן עלינו ועל כל בית ישראל.

ולמשך כמה רגעים שכח מכל מכאוביו, עד כדי כך שאחת מבנותיו שתחי' אשר שהתה לצידו ביררה מיהו זה ששמחתו כל כך חשובה לאביה.

באחד הימים עלה לי רעיון איך לעודד את הצעירים מהמדרשייה להסתפר כהלכה, שזהו דבר שכאב מאוד לרב זצ"ל שיש כאלה שלא מסתפרים כהלכה, חשבתי לחלק לצעירים שוברי זיכוי להסתפר בחינם אצל ספר שמוספר כהלכה, וזאת מתוך תקווה שעם הזמן הם יתרגלו להסתפר אצל ספר זה גם בלי מבצעים. שאלתי את הרב אם לעשות את זה, הוא ענה לי: "זה רעיון טוב!", אז ביקשתי מהרב מכתב המלצה בכדי שאשיג תרומות למבצע, אמר לי הרב: "לא צריך, כל פעם שיהיה חסר לך כסף בשביל זה תיגש אלי ואני אשלם", אמרתי לרב שבכל אופן אשמח שתהיה לי המלצה ממנו על כל הפעילויות שאני עושה, אז הרב העניק לי מכתב המלצה. ובאמת כל פעם שהיה חסר לי כסף, ומדובר בסכומים גדולים, ניגשתי אל הרב בדחילו ורחימו, ומתוך בושח רק רמזתי לו במה מדובר, ומייד הרב פתח את המגירה ושאל אותי: כמה אתה חייב לספר? ונתן לי את כל

השונא שנהפך לאוהב

אל הפנים" יאלץ המשנה למלך גם כן לאהוב אותו.

דברי ה"אור החיים" הזכירו לי את הסייעתא דשמיא שהיה לי יום אחד, זה היה כאשר גרנו באופקים, עברתי בתור "דרך קיצור" באיזו טיילת, המקום היה שומם, ולפתע שלושה ילדים מהציבור הכללי שעברו שם במרחק מה ממני הרימו אבנים ורצו להשליך על ה"דוים" שפלש לטיילת... לא ידעתי איך מתמודדים

חברים חביבים ויקרים. אתן לכם היום עצה טובה לחיים. את העצה הזו תוכלו ללמוד בדברי ה"אור החיים" הק' בתחילת פרשת ויגש, הוא מסביר שיהודה חשב שהמשנה למלך הוא גוי, ומשכך הוא היה רחוק מלאהוב אותו, אך כיוון שרצה לשכנע אותו שירחם עליהם הוא התאמץ למצא בו דברים טובים ולאהוב אותו, והוא קיווה שכך "כמים הפנים

מרחוק עם שלושה מידי אבנים. פתאום התחלתי לדבר איתם דיבורי אהבה והתעניינתי בשלומם, וראה זה פלא האבנים נפלו על הרצפה, והחבורה עזבה אותי.

בספר "עבד המלך" הביא מעשה נפלא מהגאון רבי נחום משאדיק זצ"ל, שהיה הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רגיל לספר, וכך היה המעשה (מוכא בספר "מידות והנהגות טובות"): רבי נחום לפני שעלה לארץ הקודש למד תורה אצל רב גדול בחוץ לארץ, בעירו של הרב היה איש אחד רשע ומסור והיה נותן את חיתתו על כל אנשי העיר והיה עושה להם צרות גדולות על ידי מלשינות וכדומה. פעם אחת נכנס להרב יהודי אחד כשפניו ובגדיו רטובים מחלבוני וחלמוני ביצים שבורות ובקול בכי סיפר להרב: באתי מהכפר עם סל ביצים למוכרם לפרנסת ביתי, לפני כניסתי העירה פגש בי המסור והניח ידיו על סל הביצים, כשהכיר בי שלא רציתי להבין את הרמז שאביא הביצים לביתו פקד עלי בתוקף לנושאם לביתו, כשבקשתי שישלם לי בעד הביצים הכה במקלו על הסל והביצים נשברו ונשפכו על פני ובגדי, ובאתי את הרב להזמין את המסור לדין תורה.

הרב ציוה אל השמש שילך אל המסור להזמינו תיכף לדין תורה, השמש בהכירו את המסור ובידעו הסכנה הצפויה אם ירגיזו אותו רצה להשתמט, אבל הרב צווה אל השמש שילך תיכף, השמש הלך אל המסור ואמר לו שהרב מבקש שיבוא אליו להשיב על תביעת ממון של מי שהוא עליו, המסור גער בהשמש והוציאו מביתו, הרב אמר להשמש שילך עוד פעם להמסור ויגיד לו שהרב ינדה אותו אם לא יבוא, השמש הלך שנית אל המסור והגיד לו את דברי הרב, המסור כעס מאוד והכה את השמש וגרשו מביתו.

ביום השבת כשהרב וגם המסור היו בבית הכנסת קראו המסור לעלות לתורה, קודם

שבירך עלה הרב על הבימה ואמר להמסור: רשע! אתה מסרב לדין תורה ועוד יש לך חוצפה לעלות לתורה?! פני המסור חווירו וירד מהבימה בלי ברכה, המסור איים שבקרוב ינקום את נקמתו מהרב.

עברו איזה ימים ויהודי מאיזה כפר שהוא רחוק ממושב הרב בא אצל הרב וכיבד אותו בסנדקאות בהכניסו מחר את בנו בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, הרב קיבל את הסנדקאות ולקח עמו שנים מתלמידיו אחד מהם היה המספר רבי נחום והתחילו ללכת אל הכפר שבו גר בעל הברית, כשהרחיקו מן העיר הרגישו התלמידים שהמסור רוכב על סוסו ואורב להרב מרחוק, הם אמרו לרבים שהמסור נמצא בריחוק מקום והוא מאיים באגרופו ומתחיל להתקרב, הרב עמד מלכת והתעמק במחשבות, המסור התקרב ובא, אבל ראה זה פלא שעשה השם יתברך כשהגיע המסור ליד הרב ירד מעל סוסו ובקול דממה דקה ובהכנעה אמר לו "רבי הרשיני לתת מכות לתלמידיך", הרב השיב "חלילה", "הרשיני לתת להם רק סטירה אחת", אמר הרב "לא תגע בהם יד", "הרשיני רק לרוק בפניהם", אמר הרב "גם זה לא".

אחר כך ביקש ואמר "רבי מחול לי על כל מה שגרמתני לך צער ועוגמת נפש", השיב הרב "שלם בעד הביצים ותפיים את היהודי שהעלבת ואחר כך אמחול לך", הוא הוציא מכיסו עשרה רובל כסף, ואמר "רבי הנה עשרה רובל בבקשה לתת אותם להיהודי שיקבל הפסד הביצים והשאר יהיה לו לפיוס", הרב קיבל את הכסף למסור אותם לבעל הביצים ומחל לו, הוא הלך לדרכו אחרי שהרב מחל לו והרב ותלמידיו המשיכו את דרכם לברית מילה.

רבי נחום שאל את רבו: רבי, בשעה שעמדת שקוע במחשבות מה חשבת אז, ואיך זה נעשה

ובהודאי באותה שעה נתעוררו אצלו מחשבות של ריצוי אלו, ויש לשער שהתחיל לחשוב מה לי לכעוס על הרב הלא בתור רב היתה זאת חובתו להזמין אותי לדין תורה, ומה שהעליב אותי בבית הכנסת בוודאי צדק הרב בזה כי בוודאי הייתי צריך לבוא לדין תיכף כשהרב מזמין, ומה היה לי להיהודי שארסק את סלו עם הביצים, ואם כן היה לו להרב להקפיד על זה מאוד, ומרגע לרגע נתקררו הלבבות עד שכאשר עמד על ידי היו הלבבות מלאי אהבה במקום שנאה, ובמקום קטטה ומריבה פיים אותי ומחלתי לו.

הוסיף רבי נחום ושאל: רבי, אם כן אפוא למה רצה להכות אותנו? השיב הרב: אם גם אתם הייתם חושבים כמוני לא היה לו שום רצון להרע לכם, אבל אתם חשבתם הנה הרשע המסור הזה בא להרוג את רבינו ולבכם היה מלא שנאה עליו ולכן גם הוא היה שונא אתכם וביקש ממני שארשה לו להכותכם או לכל הפחות לרוק בפניכם.

כשסיים הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל את המעשה אמר שיש למצוא זה גם בפרשת וישלח "וישובו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשיו וגם הוא הולך לקראתך ואבע מאות איש עמו" אתה חושב אותו לאח והוא אינו אלא עשו והלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב אבל גם יעקב שונא את עשו, "וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש" וראה יעקב את הסכנה מתקרבת חלילה אז "וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו" חיפש עליו למודי זכות עד אשר התקרב לא אל עשו כי אם אל אחיו – נתעוררה אצלו האחוה ועל ידי זה נתעוררה האחוה גם אצל עשו "וירץ עשו לקראתו ויחבקו ויפול על צואריו וישקו ויבכו".

שהמסור פיים את הרבי במקום שאיים עליו להורגו? השיב הרב: כשאמרתם לי שאנו נמצאים בסכנה התפללתי אל השם יתברך שיעזרנו ויצילנו וכלל גדול יש לי מרבותי שאין לך דבר שלא נמצא בתורה ובכל מבוכה יש למצוא את העצה בתורה, והנה עזרני השם יתברך שעלה ברעיוני את הפסוק "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", והתחלתי לחשוב אם הוא שונא אותי הרי זה מפני שאני שונא אותו ולמה אני שונא אותו מפני שהוא עבריין ולא ציית דינא, אז אמרתי בדעתי אולי אפשר למצוא עליו זכות בכדי שאסיר השנאה מליבו, ואולי עוד לעורר אצלי אהבה אליו ואז בלי ספק שיעזור השם יתברך שיהפך לבבו אלי ויחדל לשנא אותי וכיוון שלא ישנאני לא תהיה לו עוד שום סיבה לעשות לי רע.

והתחלתי לחשוב: בוודאי היהודי הזה נתחנך בלי ספק בסביבה רעה ולא נפגש מנעוריו עם אנשים טובים והוא כתינוק שנשבה, ויש רחמנות גדולה מאוד עליו, וחשבתי עליו כמה מיני זכות על המלשינות שלו, ובנוגע למעשה של הביצים אולי היה בדעתו לשלם רק כאשר האיש כפרי ביקש מיד שישלם לו התכעס ובשעת כעסו עשה מה שעשה, וכשהזמנתי אותו לדין חשב שזה לא נכון מהרב שמזמין אותי בבוקר בפקודה חריפה, ואולי אם הייתי קובע לו זמן לא היה מתרגז, ובודאי יש בו ניצוץ קדוש מאוד והראיה שבשעה שביישתי אותו ברבים כשעלה לבימה היה יכול להכני נפש והוא לא רק שלא הכני כי אם ירד מעל הבימה בבזיון ונמצא שיש בו מידת דרך ארץ וכבוד התורה, ואולי באמת לא צדקתי שביישתי אותו ברבים בבית הכנסת והוא היה מן הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואין משיבים, כזאת וכזאת חשבתי עליו כמה זכויות.

התפללתי ולא נושעת

אופנוע והתנגש באוטובוס, האוטובוס דרך לו על היד, השם ירחם עליו, נורא נוראות, נקטעו לו שתי אצבעות, והוא עבר השתלות עור מורכבות. אמרתי לתלמיד: אולי השם יתברך הציל אותך מתאונה דומה, ולכן הוא לא נתן לך להצליח בטסט. ודווקא בגלל שהתפללת ונתת צדקה, הקב"ה שידע שכעת רישיון מסוכן עבורך, לקח את התפילה והצדקה שלך ובזכותם הוא הציל לך את היד! בזכותם לא הצלחת בטסט. כי כאמור, לא תמיד אנחנו יודעים באמת מה טוב עבורנו, אנחנו מתפללים ומבקשים לפי ראות עינינו, אבל בסופו של דבר סומכים על בורא עולם שיעשה עם התפילות הללו את הטוב ביותר.

קניית חליפות ללא חשבון

הוספתי וסיפרתי לו את מה שמביא ה"מגיד מדובנא" זצ"ל, משל לשני אנשים שנכנסו אל החייט להזמין בגדים עבור הבנים שלהם, האחד דקדק מאד שהבגד יהיה תואם למידות של הבן שלו, אך חברו לא עשה הרבה "חשבונות" ולקח כמה בגדים שמצאו חן בעיניו, בלי הרבה בדיקות התאמה. שאל הראשון את השני: מדוע אתה לא טורח לבדוק שאכן הבגד תואם למידת הבן שלך? אתה לא חושש שבסוף הבגד לא יהיה בשימוש? ענה לו השני: אתה יש לך רק בן אחד, ולכן טבעי הדבר שאתה בודק ומוודא שהבגד יתאים למידת בנך, אבל אני יש לי הרבה בנים ואפילו כמה נכדים גדולים, אם הבגד לא יתאים לאחד הוא בוודאי יתאים לשני או לשלישי... אל תדאג, אצלי אף בגד לא יהיה מיותר...

חיזוק באוטובוס באחת בלילה

קוראים יקרים, אספר לכם את שהתרחש עימי בנסיעה באוטובוס בליל הילולת הרה"ק ה"בת עין" זיע"א. בסביבות השעה 1 בלילה הייתי באמצע נסיעה לכיוון קרית גת, תוך כדי נסיעה התפללתי לקב"ה שיעזור לי בכמה דברים שהייתי טרוד בהם, לפתע התיישב לידי אחד הנוסעים וביקש שאומר לו דברי חיזוק, הוא סיפר שיש לו בעיות עם הבנק, ולפני כחודש כשהיו לו גם כן בעיות עם הבנק הוא התפלל וביקש עזרה משמים אך לא נענה, ועכשיו הוא לא יודע אם ימשיך להשקיע על התפילה. הוא אמר לי כך: הרי חודש שעבר התפללתי ולא נושעת, אין לי שום תלונות על הקדוש ברוך הוא, אני סומך עליו בעצימת עיניים ובטוח שהוא יעשה עימי רק טוב, אבל אם הוא לא קיבל את התפילה שלי בחודש שעבר לכאורה זה סימן שזה הכי טוב עבורי שיהיו לי כאלו בעיות, אז למה שכעת אתאמץ להרבות בתפילה?

השבתי לו כך: דע לך יקירי, שהקב"ה אוהב לשמוע אותך, כי אם הוא לא היה רוצה שתתפלל אליו הוא לא היה מביא עליך כאלה טרדות. אם יש טרדות סימן שמשמים מתגעגעים אליך... הקב"ה אומר לך: "השמיעני קולך כי קולך ערב".

ומה שנדמה לך שהתפילה לא נענתה דע לך שבאמת בוודאי התפילה שלך עשתה משהו. וכמו שאמרתי פעם לתלמיד מהמדרשה ששאל אותי: התפללתי ונתתי צדקה להצלחת הטסט, איך יתכן שנכשלת? בדיוק כחודש לפני כן תלמיד אחר מהמדרשה נסע על

סיפורה של סגולה

ואז סיפרתי לו את מה שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על אחד שהדליק נר לכבוד הילולת ה"בת עין" זיע"א בכדי לזכות להיושע בעניין הפרנסה, ובפועל מצבו הכלכלי לא השתפר, יום אחד הוא דיבר עם חבר שלו והביע בפניו את פקפוקו בדבר כחה של סגולת הדלקת נר לכבוד הצדיק: "הנה אני הדלקתי נר לכבוד הבת עין ולא נושעתי". אמר לו החבר: וכי אתה יודע הכל? אולי נגזר עליך למות ורק בזכות הדלקת הנר ניצלת? והנה בהמשך השנה הוא סבל מנדודי שינה, הרבה אנשים סובלים מנדודי שינה ולא מתייחסים לזה אבל מיודענו משום מה הרגיש דחף לקבוע מהר תור לרופא משפחה, הוא הגיע לרופא שערך לו בדיקות שגרתיות ובסיומן הוא אמר לו: נראה לי שמשוהו בלב שלך לא תקין, תיגש בדחיפות למיון, כשנבדק מיודענו בבית החולים אמרו לו שנמצא אצלו סתימה חמורה בעורק הראשי של הלב והוא חייב לעבור בדחיפות צנתור להצלת חייו. כמדומני שהצנתור נקבע ליום הילולת ה"בת עין" ומיודענו נזכר במה שאמר לו חברו: "וכי אתה יודע הכל? אולי נגזר עליך למות ורק בזכות הנר ניצלת?"... ואז הוא הבין שבעצם יתכן שהסגולה עזרה עוד הרבה יותר מהצפוי, ובמקום לצאת מהחובות הוא קיבל משהו הרבה יותר גדול – הוא ניצל ממוות!

וכפי שמרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל אמר שהסיבה שיש תלמידי חכמים גדולים חולים היא מכיוון שזקוקים להרבה תפילות כדי להגן על עם ישראל מפני איראן וכלשונו שיש לאיראנים "א גרויסע בומבעס" – פצצות גדולות, אבל אף אחד כבר לא מתפלל על זה, מפני שכולם התרגלו, מה עושה הקב"ה? הוא מביא על אנשים מחלות, ואז מתעוררים כולם

אומר המגיד מדובנא בפרשת וירא: זה מה שכתוב שהקדוש ברוך הוא גילה לאברהם אבינו עליו השלום את תוכניתו להפוך את סדום, וזאת בכדי שתהיה לאברהם אבינו הזדמנות להתפלל עליהם, וכתוב שהשם אמר "המכסה אני מאברהם, ואברהם היו יהיה לגוי גדול". שלכאורה מה הקשר בין הדברים? וכי זה שאברהם יהיה לגוי גדול – אומה גדולה, זה סיבה לגלות לו על הפיכת סדום? אלא שאמר הקדוש ברוך הוא: אני אגרום לאברהם להתפלל, וגם אם בסוף התפילות לא יעזרו, הם לא ילכו לאיבוד, כי עתידים להיות לו הרבה צאצאים, אומה גדולה תצא מאברהם, והם בוודאי יצטרכו את התפילות האלה...

כל תפילה פועלת, כל תפילה מזכה אותנו ביותר טובה, לפעמים זה בא לידי ביטוי באופן מידי, לפעמים יראו את זה אצל הילדים, אבל אף פעם זה לא הולך לאיבוד.

לפעמים יהודי יכול להתפלל, ונראה לו שבסוף התפילה שלו לא פעלה מאומה, אך באמת רק השם יתברך יודע מה הכי טוב עבור כל אחד, ויתכן שדווקא בזכות שאותו יהודי הרבה בתפילה אז הוא זכה שהקדוש ברוך הוא ריחם עליו ולא נתן לו את הדבר אשר באמת לא טוב עבורו.

רמז נפלא אומר כ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א על הפסוק (וירא יח, יד) "היפלא מה דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן". "היפלא מהשם דבר" – וכי נפלא ונאבד מהשי"ת איזה דיבור או תפילה!?

אלא "למועד אשוב אליך", וגם אם כעת התפילה לא התקבלה, עוד יבוא זמן שהשם יתברך ישוב ויקבל את התפילה, ומי שיודע את זה אזי "כעת חיה" – כבר עכשיו מקבל חיות ביודעו שתפילתו נשמעה ("ילקוט אמרי קודש"

ונתפלל אליו בכל יום, עם חשק או בלי חשק, אבל לשמור על הקביעות הזאת, כי רק כך נשמור על קשר.

מטרתה האמיתית של התפילה

הרה"ק ה"באר יעקב" מנדבורנה זצ"ל (פרי תולדות מאמר ז') מרחיב ומביא רמזים נפלאים לכך שמטרת התפילה איננה הישועה הנצרכת אלא עצם חיזוק האמונה וההתחברות להשי"ת. והוא שואל על הפסוק (כה, כא) "ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא", דלכאורה אם מטרת תפילתו של יצחק אבינו ע"ה היתה משום שאשתו עקרה, אם כן היה מן הראוי להקדים ולספר לנו שאשתו עקרה ורק לאחר מכן לספר שיצחק התפלל? והוא מיישב שבאמת מטרת תפילתו של יצחק הייתה התפילה כשלעצמה [להתקרב לקב"ה], ומה שהיתה רבקה עקרה אינה אלא האמתלא לתפילה.

ומשלתי בזה משל, לאחד שרוצה לזכות להכיר ולהתחבר לאחד הצדיקים, ולכן הוא "מחפש" איזו שאלה על מנת לגשת ולשאל את הצדיק וכך הוא יכיר את הצדיק וגם הצדיק יכיר אותו, הנה המטרה האמיתית של שאלתו איננה קבלת תשובה לשאלה, אלא עצם השיחה והחיבור עם הצדיק.

ומוסיף ה"באר יעקב" שבדרך זה יש לפרש את נוסח התפילה (מוסף יו"ט) "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן", ומדוע נקטו שם "עולה" יותר משאר הקרבנות? אלא שבעוד שבשאר הקרבנות יש חלקים הנאכלים לכהנים ולבעלים, והוא בבחינת "חציו להשם וחציו לכם", הרי שקרבן עולה הוא "כליל להשם". וזהו שאנו מבקשים שנוכח שתפילתנו תהיה בשלמות הראויה, כולו קודש לה; בלי להתכוון לצורכי עצמנו כלל.

להתפלל לקב"ה על החולים, והקב"ה משתמש בתפילות הללו גם בכדי לעצור את הפצצות מאיראן (הובא בעלון "יועצנו כבתחילה").

המשכתי ואמרתי לאותו נוסע נכבד: אתה התפללת אמנם על יציאה מהחובות, אך יתכן שבזכות תפילתך - במקום לפטור אותך מהחובות הקב"ה הציל אותך מדברים הרבה יותר חשובים.

היהודי היקר נהנה והתחזק מהדברים ואף הזכיר לי דבר נפלא מפרשת וירא, שכידוע עבודת התפילה נלמדת מאברהם אבינו ע"ה שהתפלל על סדום, ולכאורה היה יותר מתאים ללמוד את עבודת התפילה ממקומות אחרים בהם מצינו שהתפללו ונענו, ולא מהתפילה על סדום שכידוע לא הצילה את סדום? אלא, מבארים שחז"ל באו ללמד אותנו מפרשה זו שעבודת התפילה איננו תלויה בתוצאה, וגם אם התפילה לא משיגה את היעד אליו אנו מייחלים סוף סוף תפילה היא תפילה, ומטרתה האמיתית היא עצם חיזוק הקשר עם השם יתברך שבא מעבודת התפילה ללא קשר לתוצאותיה. וכמו שאני רגיל לספר על סבא שלי שליט"א שיש לו מנהג מיוחד, כשכל אחד מנכדיו או נכדותיו נכנס לשיבה \ פנימייה הוא פונה אליו ומבקש: "אני רוצה שבכל יום ששי תתקשר אלי ותשתף אותי במשהו שעבר עליך השבוע או תאמר לי איזה חידוש על פרשת השבוע, ככה נשמור על קשר". בשעתו כשסבא ביקש את הבקשה הזאת חשבתי לעצמי שהיה עדיף שהוא לא היה מלחיץ אותי ככה, ואני מעצמי הייתי כבר מתקשר אליו מתי שיתחשק לי... אולם "נער הייתי..." ועם הזמן הבנתי כמה אני צריך להכיר טובה לסבא, שכן לולי הקביעות הזאת, הקשר יכל ללכת ולדעוך, יעברו שבוע - שבועיים בהם לא יהיה חשק להתקשר ובסוף שוכחים להתקשר... כך גם הקב"ה מבקש מאתנו שנשמור על קשר

דרך חדש ומפתיעה. ולכן הוא ימשיך להתפלל ויאמין שהתפילה שלו יכולה לשנות את הכל לטובה גלויה.

רציתי לספר משהו מיוחד. הבת שלי איבדה את המשקפיים שלה, חיפשנו בכל הבית ולא מצאנו, פתאום נזכרתי שמצאנו לפני זמן מה משקפיים בגינה ואמרנו בשעתו שנתקשר לעיתון ונפרסם מודעת "השבת אבידה", אך לצערי שכחנו מזה, אמרתי שכנראה משמים מזכירים לי לטפל בהשבת האבידה, ולכן כעת הבת איבדה את המשקפיים, אמרתי שבלי נדר מחר בבוקר אתקשר למערכת העיתון ומיד אחרי זה נמצאו המשקפיים בתוך הבית!

אך כדרך העולם לצערי שוב התעצלתי ושכחתי ולא טיפלתי בהשבת האבידה, לא עברו אלא כמה ימים, ושוב באורח פלא נעלמו המשקפיים וכל החיפושים לא הועילו. נזכרתי שוב במשקפיים שמצאנו, וקיבלתי על עצמי שהפעם אזדרז לטפל בפרסום השבת האבידה בעיתון, ושוב, בצורה מופלאה ביותר פתאום נמצאו המשקפיים במקום כל כך פשוט שלפני כן חיפשנו בו ולא מצאנו...

זה ללמד על הכלל כולו, שהכל בהשגחה מלמעלה, ומידה כנגד מידה, וצריך להשתדל לעשות חשבון נפש, ולבקש מהשם שיכוון שנדע מה להתחזק.

תזכו למצוות. ב.ד. אשדוד."

יזכה אותנו השם יתברך להאמין בכחה של תפילה, ושהקב"ה אוהב אותנו ומשתוקק לשמוע את קולנו, ושנזכה לראות בחוש איך התפילות עושות רושם, לגאולה וישועה בקרוב, אמן.

קוראים יקרים! בעקבות שיחתי עם אותו יהודי התעוררתי להתפלל עליו ועלי ועל כל בית ישראל, וביקשתי שניוושע כולנו בזכות ה"בת עין". והנה באורח פלא בשעת בוקר מוקדמת כשהמתנתי לאוטובוס שיסיע אותי לתפילת שחרית בישיבה, נעצר בסמוך אלי אוטובוס של טיולים וממנו ירד אברך יקר מידידי הטובים, הוא סיפר לי שכעת חזר מ... ציונו של ה"בת עין" בצפת ושכביבות 1 בלילה הוא הזכיר אותי על הציון... הוא אף העניק לי עוגה שחולקה בסמוך לציון הקדוש, את העוגה הזו חילקתי לכמה תלמידים לאחר שסיפרתי להם את ההשגחה המופלאה.

מתי נמצאו המשקפיים

נסיים עם מכתב מיוחד מאחד הקוראים, ובו התייחסות גם לעניין התפילה.

"לכבוד הרב שמעון גוטסמן שליט"א.

אני רוצה להודות לך על הגיליון הכל כך מחזק. אומר לכם את האמת, פעם חשבתי שזה מוגזם, כל כך הרבה סיפורים, ועוד על נושא כל כך נדוש, עוד פעם לכתוב על התפילה, ועוד פעם סיפורים של השגחה פרטית. אבל לאחרונה הבנתי עד כמה זה חשוב. אפשר לקרא הרבה ספרי אמונה, ולשמוע עשרות הרצאות ושיחות חיזוק, אבל בשעת ניסיון שוכחים מכל התיאוריות ופשוט נכנסים ללחץ והיסטריה.

אבל מי שכל הזמן קורא סיפורי השגחה הוא זוכר חזק שהשם יכול תמיד להפתיע ולהושיע, כי יש להשם הרבה דרכים, וגם אם לכאורה אי אפשר להיוושע בדרך הרגילה השם כבר ימצא

ניתן להשתתף בזיכוי הרבים בהדפסת הגיליון

לתרומות והנצחות לרפואה או לעילוי נשמה

נא לפנות במס' 08-974-3208

נא להרבות בתפילה
לרפואתם השלמה של:
רחל צפורה פייגא בת ציונה
צירל דבורה
אליהו בן רחל

הגיליון מוקדש לע"נ רחל בת
אדוניהו ז"ל ת.ג.צ.ב.ה.

קו החיזוקים "אשריכם ישראל"
מסר יומי קצר \ שיעור שבועי
ב"אור החיים" הק' \ שיחות חיזוק
והרצאות אקטואליות

מאת

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

077-260-9134

תושבי קרית גת והסביבה מוזמנים
לשיעור השבועי

מאת

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

שיעור בפרשת השבוע

לאור ה"אור החיים" הק' זיע"א

סיפורים מרתקים הנחשפים לראשונה,

עצות וסגולות

המתקיים בס"ד

בכל יום חמישי בשעה 20:00

בבית המדרש המרכזי "קרעטשניף"

רמות דוד – קרית גת

ברוכים הבאים בשם השם

ברכת מזל טוב

להבה"ח בנימין הינמן הי"ו

מבחירי ישיבת נר זרח - עוצם

לרגל שמחת אירוסיו בשעטומ"צ

לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה זי"ע

הרה"ק רבי יעקב ישכר בער בן הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוקללה"ה
לזכות התורם לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

להזמנת הרצאות ולתגובות

וכן להזמנת הספרים הנפלאים

בטחתי ונרשעתי ויגעתי ומצאתי

ניתן להתקשר

0527608955 08-9743208

ניתן לקבל את העלון בדוא"ל 089743208@gmail.com A

יגעת י ומצאת י

מאמרים וסיפורים בני זמנינו
לחיזוק עמלה של תורה בשמחה

אלבום
אסטרטגיה ומיסיון

- < מה אני יכול לעשות כדי שאזכה ליותר חשק ותענוג בלימוד?
- < האם גם לגדולי ישראל לפעמים לא היה חשק, האם גם הם נפלו ונכשלו?
- < למה יש כאלה שלא עובדים את השם ודווקא להם יש "חיים טובים"?
- < איך אדע אם הביקורות שלי על עצמי נובעת מהיצר הטוב או מהיצר הרע?
- < כיצד אידע אם הקנאה שלי באחרים נובעת מקנאת סופרים?
- < למה השם לא מסיר ממני את כל המפריעים להתעלות?

הפצה ראשית - ספריית גיטלר

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
להזמנות בכמויות 08/9743208